

D O M

afsagt den 9. maj 2003 af Vestre Landsrets 4. afdeling
(dommerne Sigrid Ballund, Lilholt og Jan Strange (kst.))
i ankesag B-2929-01

Aros Forsikring G/S
(advokat Marianne Fournais, Århus)
mod
Appelindstævnte
(advokat Dorte Thyrring, Horsens).

Retten i Århus, 11. afdeling, har den 6. december 2001 afsagt
dom i 1. instans (BS 11-1428/01).

For landsretten har appellanten, Aros Forsikring G/S, gentaget
sine påstande for byretten.

Appelindstævnte, har påstået dommen stadfæstet
med den ændring, at der skal fradrages 11.658,38 kr.

Det fremgår af et brev af 8. maj 2000 fra Arbejdsskadestyrel-
sen til indstævntes advokat, at arbejdsskadestyrelsen har vur-
deret, at indstævntes "evne til at supplere sin efterløn med
erhvervsindtægt er blevet reduceret med ca. 2/3 på grund af
generne efter ulykkestilfældet"

Parterne er enige om den størrelsesmæssige opgørelse af krave-
ne vedrørende erhvervsevnetab, men ikke om opgørelsen af tabt
arbejdsfortjeneste.

Af timesedler fra J & B Entreprise A/S og af indstævntes løn-
sedler derfra fremgår, at indstævnte efter uheldstidspunktet
har arbejdet 4 timer hver fredag indtil den 8. februar 1998.

Person 4 har supplerende forklaret, at han er autochef hos Aros Forsikring. Allerede i februar 1998 havde en af hans kolleger talt med **Person 3** og fået at vide, at indstævnte hos EJ Badekabiner havde arbejdet 4-5 timer om dagen, idet indstævnte - som vedkommende havde noteret - var gået på "delefterløn". Appellanten afviste at betale mere, end man gjorde, fordi man alene havde lønsedlerne om i alt 20 timers arbejde på 2 uger. Han opfattede situationen således, at indstævnte var udtrådt af arbejdsmarkedet, hvilket også svarede til det indtryk, man fik af oplysningerne fra Arbejdsskade-styrelsen.

Indstævnte har supplerende forklaret, at han havde aftalt med **Person 2**, at han skulle arbejde 37 timer om ugen. Aftalen fra august med J.B. Entreprise gik ud på, at han kunne arbejde så meget, han ville; men der blev mindre at lave, end man havde regnet med, og derfor gik han ned i tid og søgte arbejde hos EJ Badekabiner. Han startede i en afdeling i EJ Badekabiner, og det var meningen, at han skulle overgå til mere fast arbejde i en anden afdeling. Det er forklaringen på, at han kun arbejdede 20 timer i den første uge, han var ansat. Efter ulykken fortsatte han hos J.B. Entreprise med lettere arbejde, som han mente, han kunne klare også efter piskesmældsskaden; men han måtte i februar 1998 konstatere, at det magtede han ikke. Arbejdet hos EJ Badekabiner startede kl. 8 og sluttede kl. 12. Hans arbejde hos J.B. Entreprise bestod i, at han gjorde rent i skurvogne efter arbejdets ophør fredag. Han vedblev at arbejde hos J.B. Entreprise efter aftale med lægen, der mente, at han godt kunne klare lettere rengøring. Han kan ikke huske, hvorfor han i byretten ikke forklarede, at han arbejdede hos J.B. Entreprise frem til februar 1998, men det må skyldes en misforståelse, at han i dommen side 5, linje 6-7 fra neden, er blevet citeret, som han er. Når han på midt på side 5 er citeret for at have sagt, at han havde fået "ca. 100 kr. i timen hos J.B. Entreprise", skyldes det, at han medregnede kørepenge, som blev udbetalt med et fast beløb. Selve timelønnen var 95 kr. i timen. Når han fra starten ikke fik 100 kr. i timen hos EJ Badekabiner, skyldtes det, at han ikke var på akkord og ikke arbejdede i et sjak.

Person 3 har forklaret, at han havde en samtale med ind-

stævnte om fredagen før ulykken. Indstævnte var blevet ansat af Person 2 og skulle flytte fra Person 2's afdeling til vidnets afdeling. Vidnet kan have sagt til indstævnte, at han i løbet af en måned eller to kunne regne med at stige til 100 kr. i timen, for det er normal ansættelsesprocedure i virksomheden. Der var ikke tale om nogen automatik, men om noget, man skulle gøre sig fortjent til. Der blev ikke indgået nogen aftale med indstævnte om lønforhøjelse, men det blev sagt, at der var en mulighed herfor. Det blev ikke klart aftalt, hvor mange timer, indstævnte skulle arbejde, men han ville i starten ikke have for mange timer, da han havde job andensteds, og han var fra starten ansat på deltid. Vidnet havde hørt, at indstævnte var på overgangsydelse, men det var ikke noget, han drøftede med indstævnte. Forevist et brev fra EJ Badekabiner dateret den 23. august 2000 bekræftede vidnet, at han har skrevet brevet, hvoraf fremgår, at indstævnte var ansat i en 3 måneders periode. Han kan ikke huske, hvorfor brevet er blevet skrevet. Baggrunden for oplysningen om de tre måneder var, at det var en normal ansættelsesprocedure, fordi der i perioder var mere arbejde end i andre, hvorfor der ofte var behov for at regulere arbejdsstyrken. I spidsbelastningsperioder sker ansættelse som i indstævntes tilfælde på 3 måneders basis. Vidnet kan huske en opringning fra appellanten, men han kan ikke huske, hvad samtalen drejede sig om. Fuld arbejdstid var var kl. 7 til kl. 15. Indstævnte nåede ikke at komme i arbejde i vidnets afdeling inden ulykken.

Person 2 har supplerende forklaret, at indstævnte kun arbejdede få timer i starten. Han husker ikke konkret indstævntes arbejdstid. Indstævnte indgik ikke i akkorden. Han var på timeløn. Indstævnte havde ikke let ved arbejdet i starten, men han ville nok have kunnet lære det.

Lene Norden har som vidne forklaret, at hun er cand. jur. og fuldmægtig i Arbejdsmarkedsdirektoratet. Hvis man kom på overgangsydelse, skulle man generhverve retten til dagpenge for igen at kunne oppebære dem. Det krævede 52 uger med 37 timers arbejde om ugen. Man skulle begynde helt forfra. Man kunne tjene ca. 28.000 kr. om året uden fradrag i overgangsydelsen. Indtægt derudover blev modregnet time for time, men man måtte arbejde så meget man ville. Overgangsydelsen svarede til 60-70

kr. i timen. Overgangsydelsen var 82% af den maksimale dagpenge­sats, uanset hvad man havde tjent før. Formålet med overgangsydelsen var at sikre, at personer, der havde været borte fra arbejdsmarkedet i en længere periode, kunne få efterløn, og man ville ikke hindre dem i at tage arbejde, mens de var på overgangsydelse. Personer på overgangsydelse skulle ikke stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og man skulle ikke være til­meldt arbejdsformidlingen.

John Petersen har forklaret, at han er forhenværende kontor­styrrer i SID i Horsens. Han kender indstævnte som medlem af SID i Horsens siden 1978. Vidnet var involveret i indstævntes overgang til overgangsydelse. Der var mange samtaler. I 1993 sendte man et informationsbrev til alle, der kunne have inter­esse deri, med en beregning over, hvad det ville betyde for den pågældende at gå på overgangsydelse. Indstævnte kom på overgangsydelse i 1995, men det havde været på tale allerede i 1994. Indstævnte havde da senest været i ordinært arbejde i 1995. I 1996 havde indstævnte i form af et aktiveringsjob ar­bejde i en skolefritidsordning. Op gennem 1980'erne og 1990'erne havde indstævnte haft lange arbejdsløshedsperioder. Indstævnte modtog forskellige pjecer om overgangsydelse og var endvidere til samtaler på fagforeningskontoret om sin situati­on. Der blev endvidere givet information gennem breve. Indtil oktober 1995 har SID sendt 32 breve til indstævnte, hvoraf 20 angik orientering om overgangsydelse. Indstævnte var selv me­get aktiv. Vidnet har ikke været involveret i en sag om en tidligere arbejdsskade, der var overgået indstævnte. Indstævnte var fuldt ud klar over, at når han gik på overgangsydelse, stod han ikke længere til rådighed for arbejdsmarkedet.

Appellanten har i det væsentlige gentaget sin procedure for byretten og har herudover til støtte for den principale på­stand vedrørende erhvervsevnetabserstatningen blandt andet an­ført, at indstævnte har arbejdet i langt under halv tid. Ind­stævnte er derfor omfattet af Erstatningsansvarslovens § 8 og ikke af § 7, stk. 2, jf. bemærkningerne til § 8 i forslaget til Lov om erstatningsansvar, Folketingstidende 1984, Tillæg A, spalte 95. Efter de oplysninger, der er forelagt landsret­ten om indstævntes fortsatte arbejdsmæssige tilknytning til JB Entreprise, og efter Person 2's og Person 3's vidnefor-

klaringer, kan det ikke lægges til grund, at indstævnte varigt har haft arbejde svarende til mere end halv tid.

Til støtte for den subsidiære påstand har appellanten for så vidt angår spørgsmålet om forrentning af erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste anført, at det først under domsforhandling- en i byretten blev oplyst, at indstævnte ud over de 2.699 kr., der i 1998 var optjent hos B.J. Entreprise, ikke havde modta- get yderligere ydelser, der skulle fratrækkes i opgørelsen af den tabte arbejdsfortjeneste.

Indstævnte har i det væsentlige gentaget sin procedure for by- retten.

Landsrettens begrundelse og resultat:

Det er ikke godtgjort, at indstævnte i det væsentlige har ud- nyttet sin erhvervsevne til aktiviteter, som ikke eller kun i begrænset omfang har medført erhvervsindtægt, og det tiltrædes derfor, at erstatningen for mistet erhvervsevne skal beregnes efter erstatningslovens § 7 jf. § 6, og ikke efter § 8.

Det lægges efter bevisførelsen for landsretten til grund, at indstævnte i 1997, både før og efter skadestidspunktet den 12. oktober, havde arbejde med lettere rengøring hos B.J. Entre- prise 4 timer ugentligt indtil den 8. februar 1998. De breve fra EJ Badekabiner vedrørende indstævntes ansættelses- og ar- bejdsforhold, der er dokumenteret for landsretten, er alle skrevet flere år efter indstævntes ansættelse i firmaet og un- derskrevet af en bogholder i virksomheden, som ikke havde no- get personligt kendskab til indstævntes ansættelsesforhold. Efter vidneforklaringerne fra **Person 2** og **Person 3** på den ene side må det herefter lægges til grund, at indstævnte - i overensstemmelse med firmaets sædvanlige ansættelsespraksis - ved sin ansættelse hos EJ Badekabiner hverken fik tilsagn om et fast og varigt ansættelsesforhold eller om ansættelse på fuld tid. Det må på den anden side lægges til grund, at ind- stævnte i tiden efter skaden ville have haft deltidsbeskæftig- else i noget større omfang, end han havde haft i året forud for skaden, og på denne baggrund findes årslønnen at burde fastsættes skønsmæssigt, jf. erstatningsansvarslovens § 7,

stk. 2. Da overgangsydelsen blev udbetalt til indstævnte uafhængigt af skadens indtræden, skal den ikke indgå ved fastsættelsen af årslønnen. Den årsløn, som indstævnte kunne supplere sin overgangsydelse med, fastsætter landsretten skønsmæssigt til 50.000 kr. Erstatningen for tab af erhvervsevne kan herefter beregnes til 161.850 kr., hvoraf appellanten allerede har udbetalt 49.202 kr. På dette punkt tager landsretten derfor appellants subsidiære påstand til følge med et beløb på 112.648 kr. med tillæg af renter som nedenfor bestemt.

Indstævnte har ubestridt krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Ved opgørelsen af dette tab tiltrædes det, at indstævnte kunne påregne ansættelse hos EJ Badekabiner, men det er ikke bevist, at ansættelsesperioden ville vare længere end 3 måneder. Efter oplysningerne for landsretten om indstævntes løn- og ansættelsesforhold og de muligheder, der forelå for en fremtidig lønforhøjelse, kan det ved beregningen af arbejdsfortjenesten ikke lægges til grund, at indstævnte ville blive aflønnet med mere end 95 kr. i timen, ligesom det ikke kan antages, at der var en sikker udsigt for indstævnte til, at han kunne opnå arbejde i 37 timer pr. uge. Da indstævnte havde ret til at tjene et beløb uden fradrag i overgangsydelsen, og da fradraget, når dette beløb overskrides, skal ske time for time, skal indstævntes indtægt i form af overgangsydelse ikke fuldt ud fradrages i erstatningen. Den erstatning, der herefter tilkommer indstævnte, fastsætter landsretten skønsmæssigt til 23.000 kr., der i overensstemmelse med rentepåkravet af 15. maj 2000 skal forrentes med procesrente fra den 15. juni 2000.

Da appellanten allerede heraf har betalt 11.658,38 kr. med tillæg af procesrente fra den 15. juni 2000 til betalingsdagen den 5. april 2002, tager landsretten på dette punkt appellants subsidiære påstand til følge med et beløb på 11.341,62 kr. med tillæg af renter som neden for bestemt.

T h i k e n d e s f o r r e t :

Appellanten, Aros Forsikring G/S, skal til **Appelindstævnte** **betale** 123.989,62 kr. med tillæg af procesrente af 112.648 kr. fra den 12. oktober 1997 og af 11.341,62 fra

den 15. juni 2000.

Sagens omkostninger for begge retter ophæves.

Det idømte skal betales inden 14 dage.

Sigrid Ballund

Lilholt

Jan Strange

(kst.)

cfr.

Uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg, den 9. maj 2003

Anonymiseret

retssekretær